

Edukacja medialna w nauczaniu zintegrowanym

Modyfikacja Programu
„Z Ekoludkiem w szkole” H. Kitlińskiej -Pięta
DKW-4014-166/99

Opracowała
mgr Bożena Ślipek

Edukacja medialna

W nauczaniu zintegrowanym edukacja czytelnicza ma w szkole swoją tradycję, edukacja medialna jest natomiast czymś nowym. Jest ona jednak nieunikniona we współczesnym świecie. Jeśli chcemy żeby uczeń umiał w świadomy sposób korzystać ze zdobyczy współczesnej cywilizacji, musimy zacząć od najniższego etapu nauczania. Bardzo ważnym zadaniem tego programu jest przygotowanie ucznia do rozpoznawania różnych komunikatów medialnych, rozumienia języka mediów, samodzielnego posługiwania się narzędziami medialnymi.

Zmodyfikowany program edukacji medialnej integruje się z programem zintegrowanej edukacji wczesnoszkolnej w klasach I-III

„Z Ekoludkiem w szkole” H. Kitlińskiej –Pięta DKW-4014-166/99

i powinien być realizowany w ramach kształcenia zintegrowanego. W programie wykorzystuję również płytę CD-ROM „Komputerowe opowieści” będącą uzupełnieniem podręcznika *Wydawnictwa Czarny Kruk* do edukacji informatycznej w młodszych klasach szkoły podstawowej. Program edukacji medialnej może być wykorzystany również jako program rozszerzający inne programy dla pierwszego etapu kształcenia szkoły podstawowej.

CELE EDUKACJI MEDIALNEJ

Głównym celem edukacji medialnej jest:

„Kształtowanie umiejętności świadomego i odpowiedzialnego korzystania ze środków masowej komunikacji”.

MEN

CELE SZCZEGÓŁOWE

- ✓ Przygotowanie do samodzielnego poszukiwania potrzebnych informacji i materiałów.
- ✓ Przygotowanie do odbioru informacji rozpowszechnianych przez media.
- ✓ Stwarzanie warunków dla samodzielnego sporządzania przez uczniów komunikatów medialnych.
- ✓ Kształtowanie w uczniach postawy dystansu i krytycyzmu wobec informacji przekazywanych przez media.
- ✓ Przygotowanie do odróżniania fikcji od rzeczywistości w przekazach medialnych.

Klasa I

Dział programu	Tematy zajęć	Treści programowe	Cele kształcenia i wychowania	Procedura osiągnięcia celów	Osiągnięcia ucznia	Termin realizacji
Dziecko a środowisko społeczne	Nasza szkoła -film dokumentalny na płycie CD-ROM Zasady zachowania się w pracowni komputerowej	Poznajemy pomieszczenia szkolne. Dzień w naszej szkole. Adres witryny internetowej naszej szkoły.	Kształcenie umiejętności odróżniania fikcji od rzeczywistości. Ukazanie związków ucznia z najbliższym otoczeniem.	Zwiedzanie szkoły - położenie pracowni komputerowej w naszej szkole. Oglądanie filmu z płyty CD-ROM.	-zna zasady zachowania się w pracowni komputerowej -zna położenie pracowni komputerowej -zna gatunek oglądanego filmu - zna adres witryny internetowej naszej szkoły	X
	Obsługa urządzeń technicznych- włączenie i wyłączenie (radio, magnetofon, telewizor magnetowid)	Bezpieczne korzystanie z urządzeń technicznych .Prosta obsługa urządzeń technicznych. Wykorzystanie programu multimedialnego.	Kształtowanie umiejętności uczenia się i korzystania z różnych środków upowszechniania informacji.	Śłuchanie audycji radiowych ,słuchowisk dla dzieci ,ogłądanie filmów. Oglądanie programu multimedialnego. Włączanie i wyłączanie urządzeń technicznych z zachowaniem zasad bezpieczeństwa.	-potrafi włączyć magnetofon, radio, by wysłuchać nagrania -potrafi wyłączyć magnetofon, radio -potrafi włączyć telewizor, magnetowid , by obejrzeć film -umie wyłączyć ,telewizor, magnetowid. -dostrzega różnice między przekazem radiowym i telewizyjnym	XI
Dziecko a środowisko geograficzne i historyczne	Ciekawe miejsca w naszym kraju –filmy dokumentalne	Rejestracja wspomnień , wydarzeń (aparat , kamera). Oglądanie fragmentów filmów dokumentalnych ukazujących wybrane miejsca w naszym kraju.	Poznanie naszego kraju, rozbudzanie ciekawości poznawczej ucznia .	Oglądanie zdjęć, filmów. Gromadzenie słownictwa wokół tematu „film”,	-zna kilka cech charakteryzujących film dokumentalny -wie w jaki sposób można uwiecznić nasze wspomnienia, wydarzenia	IX

Dział programu	Tematy zajęć	Treści programowe	Cele kształcenia i wychowania	Procedura osiągania celów	Osiągnięcia ucznia	Termin realizacji
Dziecko a środowisko przyrodnicze	Radiowa audycja przyrodnicza	Rysowanie ilustracji do treści wysłuchanej audycji .rozmowa na temat różnicy między Słuchaniem radia a oglądaniem telewizji.	Rozbudzenie ciekawości poznawczej ucznia. Kształtowanie umiejętności poprawnego mówienia, wyrażania swoich myśli i przeżyć.	Słuchanie audycji radiowych „słuchowisk dla dzieci”, rysowanie postaci, ilustracji do audycji.	-umie odróżnić fikcję od rzeczywistości -zna różnice między przekazem radiowym a telewizyjnym	I / II
	Zagrożenia jakie niesie współczesna cywilizacja dla środowiska -film fabularny dla dzieci	Rozmowa na temat filmu .Rysowanie ilustracji do treści filmu .Wyjaśnienie pojęcia „film fabularny”	Kształtowanie umiejętności odróżniania fikcji od rzeczywistości .Dostarczanie uczniom wiadomości o zagrożeniach jakie niesie współczesna cywilizacja.	Oglądanie filmu fabularnego. Gromadzenie słownictwa wokół tematu „film”.	-zna kilka cech charakteryzujących film fabularny -potrafi wymienić kilka zagrożeń jakie niesie współczesna cywilizacja	IV
Dziecko a sztuka, technika i muzyka	Wyjazd na przedstawienie teatralne	Poznanie treści przedstawienia .Zwiedzanie pomieszczeń teatru.	Kształtowanie umiejętności kulturalnego zachowania się w teatrze .Zapoznanie z różnymi pomieszczeniami w teatrze .Przygotowanie do odbioru dzieł sztuki teatralnej.	Oglądanie przedstawienia .Zwiedzanie teatru. Gromadzenie słownictwa wokół tematu „teatr”.	-potrafi kulturalnie zachować się w teatrze -zna słownictwo związane z teatrem (aktor, rola, dialog, monolog, kurtyna, scena, widz)	III
	„Bajkolandia” -bajki animowane	Poznanie różnych bajek animowanych. Wyjaśnienie pojęcia bajka animowana	Kształcenie umiejętności odróżniania fikcji od rzeczywistości.	Oglądanie bajek animowanych .Gromadzenie słownictwa wokół tematu „film”.	-umie odróżnić fikcję od rzeczywistości -potrafi wymienić kilka cech charakteryzujących film, bajkę animowaną	XII
	Quiz filmowo –teatralny - „To już wiem”	Przygotowanie konkursu w którym sprawdzamy znajomość słownictwa	Utrwalenie poznanego słownictwa dotyczącego teatru i filmu.	Konkurs – gry, zagadki, rebusy itp.	-zna słownictwo dotyczące teatru i filmu	V
	Festiwal piosenki dziecięcej	Zabawa z wykorzystaniem narzędzi medialnych	Rozwój fantazji, ekspresji artystycznej	Występ w konkursie, śpiewanie przygotowanej piosenki	-potrafi śpiewać z podkładem muzycznym	VI

Klasa II

Dział programu	Tematy zajęć	Treści programowe	Cele kształcenia i wychowania	Procedura osiągnięcia celów	Osiągnięcia ucznia	Termin realizacji
Dziecko a środowisko społeczne	Wakacyjne wspomnienia -film rysunkowy (wybór według uznania nauczyciela)	Poznanie treści filmu, Przypomnienie pojęcia film rysunkowy , animowany	Rozwijanie wyobraźni , fantazji oraz ekspresji artystycznej. Ukazywanie wartości kontaktów rodzinnych i przyjacielskich.	Oglądanie filmu animowanego. Rysowanie ilustracji do treści filmu	-zna gatunek oglądanego filmu - potrafi wypowiedać się pełnym zdaniem	IX
	Moja rodzina i ja- mój film rysunkowy	Tworzenie własnej historyjki rysunkowej na temat rodziny	Przygotowanie do odbioru dzieł sztuki filmowej. Kształcenie ekspresji artystycznej, wyobraźni.	Rysowanie historyjki obrazkowej. Wykonanie makiety telewizora z kartonu.	-potrafi wykonać prostą animację -umie wykonać makietę telewizora z kartonu	XII
Dziecko a środowisko geograficzne i historyczne	Miasto Bielsko-Biała . Ciekawe miejsca w mieście i jego walory turystyczne	Położenie Bielska, odległość od Mysłowic.	Kształtowanie umiejętności uczenia się i korzystania z książek oraz innych środków upowszechniania informacji.	Wykorzystanie zdjęć ilustracji, programu multimedialnego o Bielsku.	-potrafi pokazać na mapie miasto Bielsko-Biała -umie opowiedzieć o ciekawych miejscach w Bielsku-Białej	X
	Wycieczka do Wytwórni Filmów Rysunkowych w Bielsku - Białej	Poznanie procesu tworzenia filmu animowanego.	Stymulowanie wszechstronnego rozwoju osobowości uczniów , wyobraźni, spostrzegawczości.	Zwiedzanie wytwórni filmów rysunkowych. Zapoznanie z pracą ludzi tworzących film animowany.	-wie jak powstaje film animowany -potrafi powiedzieć gdzie produkuje się filmy animowane	XI
Dziecko a środowisko przyrodnicze	Świat wokół mnie- nagrywanie różnych dźwięków	Obsługa magnetofonu- nagrywanie. Poznanie funkcji nagrywania w magnetofonie	Stwarzanie warunków do samodzielnego sporządzania przez ucznia komunikatów medialnych	Nagrywanie na kasetę magnetofonową własnego głosu . Nagrywanie otaczających nas dźwięków.	-potrafi włączyć, obsługiwać magnetofon -potrafi utrwalić na kasecie różne dźwięki, własny głos	I / IV

Dział programu	Tematy zajęć	Treści programowe	Cele kształcenia i wychowania	Procedura osiągnięcia celów	Osiągnięcia ucznia	Termin realizacji
Dziecko a sztuka, technika i muzyka	Kochamy nasze mamy -rysunek w edytorze graficznym	Tworzenie laurki dla mamy Rysunek w edytorze graficznym.	Rozwijani wrażliwości estetycznej Kształtowanie umiejętności obsługi programów graficznych.	Wykonanie laurki z okazji dnia Matki. Wykorzystanie gotowych szablonów , narzędzi oferowanych przez program PAINT	-rysuje, korzysta z edytora graficznego -potrafi zaplanować swoją pracę przy wykonywaniu laurki	V
	Przedstawienie teatralne	Poznanie treści przedstawienia. Sposoby wykonania scenografii.	Przygotowanie do odbioru dzieł sztuki teatralnej Rozwijanie umiejętności oceny oraz kształtowanie wrażliwości moralnej, estetycznej przez kontakt ze sztuką.	Obejrzenie przedstawienia. Gromadzenie słownictwa wokół tematu „teatr”(scenograf, scenografia)	-rozpoznaje powiązania pomiędzy treścią, scenografią i kostiumami -wie kto to jest scenograf -zna różne sposoby wykonania scenografii	II/ III
	Festiwal Piosenki Dziecięcej	Projekt scenografii. Nagrywanie występów dzieci.	Rozwijanie wyobraźni, fantazji oraz ekspresji artystycznej.	Zaprojektowanie scenografii. Wykonanie scenografii Zabawa przy muzyce. Nagrywanie występów.	-potrafi zaprojektować scenografię -zna różne sposoby wykonania scenografii -potrafi zaśpiewać z wykorzystaniem podkładu muzycznego	VI

Klasa III

Dział programu	Tematy zajęć	Treści programowe	Cele kształcenia i wychowania	Procedura osiągania celów	Osiągnięcia ucznia	Termin realizacji
Dziecko a środowisko społeczne	Witaj szkoło!	Pracownia komputerowa w naszej szkole .Regulamin pracowni.	Kształtowanie umiejętności mówienia, wyrażania swoich myśli i przeżyć. Rozbudzenie ciekawości poznawczej ucznia	Udział w zajęciach w szkolnej pracowni komputerowej. Zapoznanie z regulaminem pracowni komputerowej.	-wie gdzie znajduje się pracownia komputerowa w naszej szkole -zna regulamin pracowni	IX
	Komputerowe opowieści	Program „Komputerowe opowieści „ z płyty CD-ROM. Poznanie gospodarza programu - „myszki’	Rozwijanie umiejętności uczenia się i korzystania z oprogramowania komputera	Zapoznanie z programem komputerowym „Komputerowe opowieści”	-wie w jaki sposób korzystać z programu, „Komputerowe opowieści”	X
	„Rodzina”- audycja radiowa	Scenariusz audycji. Wykorzystanie muzyki oraz nagrań różnych dźwięków.	Stwarzanie warunków do samodzielnego sporządzania komunikatów medialnych. Rozwijanie umiejętności współpracy w grupie.	Przygotowanie scenariusza audycji –podział na grupy. Nagranie własnej audycji na kasetę. Udźwiękowanie obrazu. Prezentacja własnej pracy.	-potrafi posługiwać się narzędziami medialnymi -potrafi zaplanować swoją pracę -nagrywa swoje pytania i odpowiedzi rozmówcy	XII
Dziecko a środowisko geograficzne i historyczne	Ciekawy zawód - wywiad	Wykorzystanie magnetofonu do własnych potrzeb. Wywiad – przygotowanie pytań.	Stymulowanie wielostronnego rozwoju osobowości ucznia. Stwarzanie warunków do samodzielnego sporządzania komunikatów medialnych.	Tworzenie własnego wywiadu. Przeprowadzenie rozmowy z wybraną osobą na temat pracy zawodowej.	-wie na czym polega przeprowadzenie wywiadu -potrafi zaplanować pytania -potrafi nagrywać -prezentuje efekty swojej pracy	I
	Legenda o Lechu i Orle Białym- program komputerowy. Przypomnienie zasad zachowania się w pracowni komputerowej	Wykorzystanie płyty CD-ROM, „Komputerowe opowieści” Legenda o powstaniu naszego państwa.	Kształtowanie wrażliwości moralnej estetycznej. Wspomaganie dziecka w zdobywaniu wiedzy.	Poznanie legendy. Kolorowanie rysunku ilustrującego treść legendy- edytor graficzny	-zna treść legendy -potrafi pracować z prostymi programami komputerowymi -przestrzega zasad zachowaniu się w pracowni komputerowej	II

Dział programu	Tematy zajęć	Treści programowe	Cele kształcenia i wychowania	Procedura osiągnięcia celów	Osiągnięcia ucznia	Termin realizacji
Dziecko a środowisko przyrodnicze	„Jesienny krajobraz” -program komputerowy	Wykorzystanie płyty CD-ROM, „Komputerowe opowieści”. Drzewa liściaste w parku	Kształcenie spostrzegawczości. Rozbudzenie ciekawości poznawczej ucznia.	Poznanie drzew liściastych rosnących w parku. Dobieranie w pary ilustracji liści i ich nazw.	-potrafi obsługiwać proste programy komputerowe -zna nazwy drzew liściastych i ich liście	XI
	Odgłosy przyrody- nagrywanie	Wykorzystanie magnetofonu .Dokonywanie wyboru Podczas nagrywania odgłosów przyrody	Rozwijanie wrażliwości na piękno przyrody oraz umiejętności słuchania, rozróżniania dźwięków przyrody	Wycieczka do parku lub lasu. Nagrywanie odgłosów przyrody	-potrafi nagrywać dźwięki -umie włączyć i wyłączyć magnetofon -potrafi rozpoznać nagrane odgłosy	IV
Dziecko a sztuka, technika i muzyka	Spotkanie teatralne- warsztaty teatralne	Prezentacja teatralne. Warsztaty teatralne .Ocena przedstawienia podczas dyskusji.	Rozwijanie wrażliwości estetycznej przez kontakt ze sztuką. Rozwijanie umiejętności kulturalnego zachowania się w teatrze.	Poznanie treści przedstawienia. Udział w warsztatach teatralnych. Gromadzenie słownictwa wokół tematu „teatr”(reżyser, praca reżysera)	-umie zachować się kulturalnie w teatrze -zna słownictwo związane z teatrem -wie na czym polega praca reżysera -potrafi wypowiadać się całym zdaniem -potrafi dobierać argumenty w dyskusji	III
	Umiem dokonać wyboru	Programy popularnonaukowe film, programy TV	Kształtowanie umiejętności oceniania, wrażliwości moralnej, świadomego i odpowiedzialnego korzystania ze środków masowej komunikacji	Porównywanie oglądanych filmów programów popularnonaukowych . Dyskusja-czym się kierować przy wyborze filmu , programu TV	-potrafi wybrać interesujący program, film -potrafi dyskutować -umie wypowiadać się całym zdaniem	V
	„Wesoły aerobik”	Taniec przy muzyce. Wykorzystanie magnetofonu.	Zachęcanie do aktywności poprzez różnorodność i atrakcyjność zabaw oraz ćwiczeń ruchowych.	Wykonanie przygotowanego tańca.	-potrafi tańczyć proste układy choreograficzne -potrafi bawić się przy muzyce	VI

Warunki wdrożenia programu

- Program „edukacja medialna” jest modyfikacją programu „Z Ekoludkiem w szkole” H. Kitlińskiej –Pięta dla nauczania zintegrowanego i ściśle się z nim integruje.
- Program realizowany jest podczas normalnych zajęć w klasach I-III .
- Realizacja programu „edukacja medialna” wymaga:
 - ✓ pracowni komputerowej
 - ✓ programu „Komputerowe opowieści” na płycie CD-ROM (można korzystać z innego programu wg uznania nauczyciela)
 - ✓ telewizora
 - ✓ magnetowidu
 - ✓ aparatu fotograficznego
 - ✓ radiomagnetofonu
 - ✓ zdokumentalizowanych audycji radiowych (wybór wg uznania nauczyciela)
- Wdrożenie programu nie wymaga żadnych dodatkowych nakładów finansowych ze strony dyrekcji naszej szkoły , czyli Zespołu Szkół Sportowych , ponieważ wszystkie warunki potrzebne do wdrożenia programu są już spełnione.

Ewaluacja

- ✓ Quiz filmowo – teatralny „To już wiem”. Analiza wyników.
- ✓ Ankieta ewaluacyjna dla ucznia.
- ✓ Bieżąca obserwacja pracy dzieci przez nauczyciela.

Bibliografia

- ▶ Bednarska E.: *Komputer w życiu dziecka*. [w]: „Życie Szkoły” 2001. Nr 7
- ▶ Goban-Klas T.: *Media i komunikowanie masowe, Teorie i analizy radia, prasy, telewizji i internetu*. Kraków 1999.
- ▶ Godzic W.: *Internet nie jest śmietnikiem ani Disneylandem*. [w]: "Znak" nr 497/1996.
- ▶ Gwóźdź A.: *Pejzaże audiowizualne. Telewizja, wideo, komputer*. Kraków 1997.
- ▶ Kluszczyński R.W.: *Film, wideo, multimedia. Sztuka ruchomego obrazu w erze elektronicznej*. Kraków 2002.
- ▶ Kluszczyński R.W.: *Spółczesność informacyjna. Cyberkultura. Sztuka multimedialna*. Kraków 2001.
- ▶ Morbitzer J.: *Edukacja wspierana komputerowo*. [w]: „Życie Szkoły” 2002. nr 6.
- ▶ Siemieniecki B.: *Komputer w edukacji. Podstawowe problemy technologii edukacyjnej*. Toruń 1988.
- ▶ Sysło M. M.: *Technologia informacyjna a edukacja medialna*. [w]: „Edukacja Medialna” 1998. Nr 1.
- ▶ Tanaś M.: *Edukacyjne zastosowania komputerów*. [w]: „Żak” 1997.